

روند داوری

داوران مقاله معمولاً جزء اعضای هیئت تحریریه نیستند. به‌طور کلی، این نظام داوری است که به سردبیر کمک می‌کند تا از محتوای علمی و وضعیت نگارشی مقاله‌یی مطلع شود و سپس تصمیم‌گیری کند؛ در نهایت تصمیم‌گیری درباره پذیرش یا رد مقاله بر عهده هیئت تحریریه است.

نحوه عملکرد فرایند داوری

هویت داور برای نویسندگان مقاله مشخص نمی‌شود و برعکس؛ داوری مقالات به‌روش دو سو کور (Double blind peer review) صورت می‌گیرد.

در نظام داوری، تصمیم‌گیری‌های گوناگونی از مرحله دریافت مقاله تا پذیرش و چاپ آن صورت می‌گیرد. در این فرایند پس از ارسال مقاله به دفتر مجله، سردبیر در بررسی اولیه ممکن است به دلایلی از جمله ارتباط نداشتن موضوع مقاله با دامنه موضوعات مجله و یا کیفیت پایین، آن را قبل از ارسال به داوران رد کند. مقاله‌هایی که در مرحله اول پذیرفته می‌شود، برای داوران مسلط در آن حوزه ارسال می‌شود. بر اساس فرم‌های داوری که گروه سردبیری آنها را تهیه کرده است، طی فرایند داوری، سردبیر از داوران می‌خواهد به‌طور کلی مقاله‌های مورد بررسی را به سه رده تقسیم‌بندی کنند:

(۱) قابل انتشار، بدون هیچ‌گونه اصلاحی یا با تغییراتی جزئی: گاهی اوقات دفتر مجله تغییراتی جزئی از قبیل اشتباه‌های نگارشی را برطرف می‌کند و نیازی به ارسال مقاله به نویسنده برای اصلاح نیست.

(۲) غیرقابل انتشار: زمانی که سطح مقاله از نظر کمی و کیفی بسیار پایین باشد، داوران آن را رد می‌کنند.

(۳) قابل انتشار به شرط اصلاح مقاله: در این حالت، داوران اصلاحات لازم را پیشنهاد می‌کنند. این عملکرد اصلاح، موجب بالا رفتن ارزش مقاله می‌شود. آمار استفاده از گزینه پیشنهاد اصلاحات نسبت به دو مورد دیگر بیشتر است.

داوری بر اساس قالب‌ها و فرم‌های از پیش تعیین شده صورت می‌گیرد که در چند صفحه به‌صورت راهنمایی برای داوران طراحی شده است. همچنین از داوران درخواست می‌شود در کنار این قالب‌ها و فرم‌ها، در صورت لزوم اظهارنظرها و پیشنهادهای خود را درباره مقاله بیان کنند. در نهایت جمع‌بندی نظرهای داوران همراه با پیشنهادهای سردبیر و با تصمیم ایشان در اختیار نویسنده قرار می‌گیرد. در این مرحله نویسنده مقاله موظف است بر اساس نظرهای داوران و سردبیر، مقاله را اصلاح و به دفتر مجله ارسال کند. مقاله اصلاح‌شده برای بررسی و بازبینی به داوران ارسال می‌شود تا تأیید نهایی خود را نسبت به آن مقاله ابراز کنند.

اگر دو داور درباره مقاله‌ای اختلاف نظر داشته باشند، مقاله برای داور سوم ارسال می‌شود و در نهایت سردبیر بر اساس نظرهای داوران، نظر خود را اعلام می‌کند. به‌هرحال، تصمیم‌گیری نهایی بر عهده سردبیر است و تأیید نظر سردبیر در جلسه هیئت تحریریه می‌تواند به پذیرش یا رد مقاله منجر شود.

معیارهای بررسی مقاله‌ها

(۱) معیارهایی که قبل از داوری بررسی می‌شود و دو دسته است:

دسته اول: معیارهای مربوط به ظاهر مقاله‌ها است که ویراستاران فنی آن را بررسی می‌کنند. از این معیارها می‌توان به شیوه تاپ، صفحه‌بندی، بیان مشخصات کامل نویسنده و ... اشاره کرد. این معیارها با عنوان آیین‌نامه چاپ مقاله همراه با مجله منتشر می‌شود. بررسی این معیارهای ظاهری در ابتدای دریافت مقاله و برای جلوگیری از اشتباه صورت می‌گیرد.

دسته دوم: معیارهایی که سردبیر آن را اعمال می‌کند و درواقع خلاصه‌ای کلی از معیارهای داوری است. این معیارها برای جلوگیری از ورود مقاله‌هایی با کیفیت پایین و یا غیرمرتبط به مرحله داوری تصویب می‌شود.

(۲) معیارهایی که داوران برای بررسی مقاله‌ها استفاده می‌کنند، معیارهایی محتوایی یا کیفی است که به سه دسته تقسیم می‌شود:

دسته اول: معیارهای عمومی: از نظر معیارهای عمومی، مقاله‌ها صرف‌نظر از نوع آنها ارزیابی می‌شود. به‌طورکلی می‌توان این معیارها را در چهار گروه کلی اهمیت، کیفیت محتوای علمی، نوآوری و ابتکار و سازماندهی و وضوح ارائه، دسته‌بندی کرد.

دسته دوم: معیارهای مرتبط با اجزای یک مقاله پژوهشی شامل: عنوان، چکیده، مقدمه، روش کار، یافته‌ها، بحث و نتیجه‌گیری و منابع.

دسته سوم: داوری انواع دیگر مقاله‌ها شامل مروری و ... که هر کدام به معیارهای دیگری نیازمند است.

مؤثرترین معیارها در پذیرش مقاله‌ها:

- اصیل و بدیع بودن پژوهش

- ارتباط موضوع با خط مشی موضوعی مجله

- رعایت روش درست نوشتار بر اساس مجله

- توانایی نویسنده در بیان مؤثر موضوع

- رعایت اخلاق در پژوهش و داشتن کد اخلاق

مشابهت‌یابی:

- پس از دریافت مقالات، میزان مشابهت آنها با پژوهش‌های صورت‌گرفته با استفاده از نرم‌افزار مشابه‌یاب بررسی می‌شود.

- سرقت علمی و ادبی مقالات از طریق موتور جستجو و نرم‌افزار بررسی می‌شود.

Peer Review Process

Referees are not usually among the members of the editorial board. As a general rule, this peer review system helps the chief editor be informed from the scientific contents and writing status of an article and then makes a decision. Ultimately, the editorial board is responsible for decisions regarding the acceptance or rejection of the article.

Performance of review process

In a peer review system, variety assessments can be done from article presentation up to its publication and acceptance. In this process after article submission by author, chief editor may fast reject article before sending to referees due to lack of correlation between article content and journal aims and scope or unacceptable quality level. Papers passed this barrier will be sent to dominant referee. During review process, based on the refereeing form prepared by the editorial team, the referees should generally divide all manuscripts into three categories:

1. Publishable, without any modification or with minor changes: Journal sometimes revises minor changes such as typographical or grammatical errors and there is no need to send the article to the author for correction.
2. Unpublishable: When the paper in terms of quality and quantity is very low, the referees reject it.
3. Publishable subject to correction: In this case, the referees will propose necessary modifications. This correction function increases the value of the article. Usage statistics from proposed modifications is more than the other two options.

Review process will be based on pre-defined templates which were designed as guidelines for the referees on several pages. The referees also are requested along with the templates and forms to present their comments about the paper. A final decision to accept, revise, resubmit, or reject the manuscript will be sent by the editor(s) to the author along with any recommendations made by the referees.

At this point, the author of this article should correct the article on the basis of the referees and the editor comments. Modified article will be sent to the referees for revising and declaring final approval.

Editorial policies

The Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat is a peer-reviewed academic journal, where all submitted manuscripts are read by the editor-in-chief and two other peer-reviewers. This journal uses double-blind review, which means that both the reviewer and author identities are concealed from the reviewers, and vice versa, throughout the review process.

Manuscript requirements

To be published in the Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat, a paper should meet two types of criteria:

1. Technical screening criteria, before sending the manuscript for peer review
 - a. Editors will first go through the manuscript considering its format, paging, figure preparation, authors' information and similar matters. These criteria will be published in the journal under the title of "publication requirements".
 - b. Editors will then consider "the editor-in-chief's requirements". They will ensure if the manuscript meets the editor-in-chief's criteria and fits for the Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat purpose.
2. Referee's criteria, which are located in three categories
 - a. In this step special attention is paid by the editors to the scientific importance, scientific content, novelty, structure and clarity of the paper.
 - b. The submitted material should include required elements of style: title, authors and affiliations, abstract, introduction, methods, results, discussion, conclusion, acknowledgements, and references.
 - c. evaluation of other articles like reviews and etc. will need other requirements.

دليل المؤلفين

عملية التحكيم

لم تكن لجنة التحكيم للمقالات من أعضاء هيئة التحرير عادةً. وبوجه عام، إن نظام التحكيم هو الذي يساعد المحرر على معرفة المحتوى العلمي ووضع كتابة المقالة و من ثم يتخذ القرار؛ وفي نهاية المطاف ، تقع مسؤولية اتخاذ القرار حول قبول أو رفض المقالة على عاتق هيئة التحرير .

طريقة أداء عملية التحكيم

في نظام التحكيم، تتخذ قرارات مختلفة من مرحلة تلقي المقالة حتى قبولها وطبعها. في هذه العملية وبعد ارسال المقالة إلى مكتب المجلة، قد يرفض المحرر، المقالة في الدراسة الأولية وقبل إرسالها إلى الحكم لعدة أسباب، بما في ذلك عدم ملائمة موضوع المقالة لدائرة موضوعات المجلة أو مستوى الجودة المنخفض. يتم إرسال المقالات التي تجتاز هذه الحواجز للمحكمين الخبراء في ذلك المجال. وفقا لاستمارات معايير التحكيم التي قدمتها هيئة التحرير، أثناء عملية التحكيم، يطلب المحرر من المحكمين، تصنيف المقالات التي تمت دراستها بشكل عام إلى ثلاث فئات:

صالحة للنشر، دون أي تعديل أو مع تغييرات طفيفة: يقوم مكتب المجلة احيانا بإصلاح تغييرات طفيفة كأخطاء مطبعية ولا حاجة لإرسال المقالة إلى المؤلف للتصحيح.

غير صالحة للنشر: يرفض الحكم المقالة عندما تكون منخفضة جدا من حيث الكمية والجودة.

صالحة للنشر بشرط تعديل المقالة: في هذه الحالة، سيقترح المحكمون التعديلات اللازمة. وهذا العمل سيؤدي إلى رفع قيمة المقالة. وعدد المقالات التي تخضع لخيار التعديلات أكثر من الموارد الأخرى.

يتم تحكيم المقالات على أساس القوالب والاستمارات المحددة مسبقا، و التي صممت في بضع صفحات كمبادئ توجيهية للمحكمين. ويطلب من المحكمين تقديم تعليقاتهم واقتراحاتهم عند اللزوم الى جانب هذه القوالب والاستمارات أيضا. وفي النهاية، سيتم عرض ملخصات آراء المحكمين مع اقتراحات المحرر للمؤلف. في هذه المرحلة، المؤلف ملزم بتعديل المقالة وفقا لآراء المحكمين والمحرر وإرسالها إلى مكتب المجلة. وترسل المقالة المنقحة إلى المحكمين لإستعراضها وإعادة تقييمها حتى يعرضوا التأييد النهائي لتلك المقالة.

قد يتم تقديم المقالة إلى الحكم الثالث عند تعارض آراء المحكمين الاثنين حول المقالة وفي النهاية، يعبر المحرر عن رأيه وفقا لآراء المحكمين. ومع ذلك، فإن القرار النهائي هو من مسؤولية المحرر وسيؤدي تأييد رأي المحرر في اجتماع هيئة التحرير إلى قبول المقالة أو رفضها.

نظام التحكيم

يستند نظام التحكيم في مجلة البحث في الدين والصحة، على اساس نظام المحاذاة ويتبع نمطه نظام المحرر مع المحكمين الاثنين. في هذه المجلة، يرتبط المحكمون والمؤلفون مع بعضهم البعض على اساس نظام التحكيم السري والمزدوج (double-blind refereeing). وبهذه الطريقة ، لا يعرف أي من الجانبين – المؤلف والحكم- هوية بعضهم البعض.

معايير دراسة المقالات

المعايير التي تتم دراستها قبل عملية التحكيم وهي فئتان:

الفئة الأولى: المعايير المتعلقة بظاهر المقالات التي يقوم المحررون الفنيون بمراجعتها. يمكن الإشارة إلى هذه المعايير من حيث طريقة الكتابة، وتصميم الصفحات والتعبير عن مواصفات المؤلف الكاملة و.... تنشر هذه المعايير تحت عنوان مدونة طبع المقالة مع المجلة. يتم دراسة هذه المعايير الظاهرية في بداية استلام المقالة ولتجنب الأخطاء.

الفئة الثانية: هي المعايير التي يقوم المحرر بتطبيقها و هي في الواقع ملخص عام لمعايير التحكيم. ويتم التصويت على هذه المعايير من أجل منع دخول المقالات ذات الجودة المنخفضة أو غير المرتبطة، الى مرحلة التحكيم.

المعايير التي يستخدمها المحكمون لدراسة المقالات هي معايير محتوائية أو نوعية تنقسم إلى ثلاث فئات:

الفئة الأولى: المعايير العامة: بناءً على المعايير العامة، يتم تقييم المقالات بغض النظر عن نوعها. وبوجه عام يمكن تصنيف هذه المعايير إلى أربع مجموعات عامة كالأهمية، نوعية المحتوى العلمي، الإبداع والتنظيم ووضوح التقديم.

الفئة الثانية: المعايير المتعلقة بأجزاء المقالة المحكمة تتضمن: العنوان، الملخص، المقدمة، المنهجية، الكشوفات، المناقشة و الإستنتاج و مصادر المؤلفين.

الفئة الثالثة: عملية تحكيم الأنواع الأخرى من المقالات المدروسة و غيرها التي تتطلب كل منها معايير أخرى.

أكثر المعايير تأثيراً في قبول المقالات:

• أصالة البحث وإبداعه.

• علاقة الموضوع مع السياسة الموضوعية للمجلة.

• مراعاة الأسلوب الصحيح في الكتابة وفقاً للمجلة.

• قدرة المؤلف على التعبير عن الموضوع بشكل مؤثر.

• مراعاة الأخلاقيات في البحث.

اكتشاف التشابه:

بعد استلام المقالات، يتم دراسة مستوى تشابهها مع البحوث المحققة باستخدام برنامج كشف التشابه.